

Nro. 7.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 22-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A Jákobinusok, a' hun tsak rést látnak réá, hogy a' *Baboeuf* öszve esküvését illető plánumat, tökéletességre lehet vinni, azon dolgozni el nem mutatják, mellyre való nézve, hogy magoknak annál jobb alkalmatosságot szerezhessenek, Jun. 30-kán öszve seregelvén, azon igyekeztenek, hogy a' katonákat, a' város népével a' Mándátaknak járása felett öszve veztvén, a' zavaros vizben a' képpen halálzhassanak. A' kik a' Directoriumnak a' Mándáták betsek veztségek felöll irván, a' *Roberts-pierre* ideje beli igazgatás formáját ditsérték, és halható képpen így kiáltottanak-fel: Hogyha *Baboeuf* és *Drouet* gyözedelmeskedtenek volna, ma

a' Mándátáknak, a' pénzhez hasonló betsek volna; de a' sibongo Jákobinusokat a' vigyázatra ki-rendelt számos katonák, egyik a' másiktól el-öszol-ni kényszerítvén, azon alkalmatossággal feles személjek árestomba is tétettettek, a' kik között mind az *Orléán* részéről, mind pedig a' Revolutio Commissioja tagjai közül valóknak lenni sokan találtattanak. — A' Directorium, az 500 személ-jekből álló Tanács titkos Commissioját, a' fel-láz-zadott emberek iránt tudósítván, a' maga követ-jei által azt adatta értésére, hogy az *Anarchisták*, ismét kezdik a' magok fejeiket *Párisban* fel-emel-ni, és hogy a' magok büntetést érdemlő remény-ségeiket, újjolag eleveníteni kezdték. — A' férj-fiak, asszony ember köntösbe öltöztvén, a' közön-séges piatzakon, mindenféle gonoszágokat igye-keznek véghez vinni, annakokáért szükség volna a' Finánzról szolló törvényt, a' meg-visitálás vé-gett elé-venni. Mellyre *Cambaceres*, minekutánna *Defermont* a' Mándáták járások iránt rendelést ki-vánt volna tétetni, azt jóvasolta, hogy a' Mán-dátáknak még egy darab ideig való járásokat hasznos lenne meg-engedni; de a' *Cambaceres* azon fel-adásának, *Camus*, és még mások is ellene mon-dottanak. A' Frantziák, a' szántás vetés innepét, a' közelebb múlt hónapnak 28-kán illették-meg *Marsfelden*, azzal a' moddal, a' mint, arról a' nem régiben ki-botsátott levelünkben emlékez-tünk vala, a' mellyben említett szekeret, virágok-kal fel-ékesített léányzok vették vala környül, és azon szekér 8 bikák által vonattatott, mellyet musikosok követtének, kik is a' magok musikájo-kat el-végeztvén, annakutánna az éneklők serege énekelt bizonyos Himnuszokat. — Ezen innepnek fenn tartása igen nevezetes vólt, a' mellyen sok emberek meg-jelenvén, a' nevezetesebb személ-jeknek koszoruk ösztattattak-ki. — — Mineku-tánna pedig, a' katona oskolához vissza érkez-tenek volna, a' honnan ki-indultanak vala Pro-cessio járnai, ottan egyik a' másikat, minden sze-mélj válagatáson kívül meg-ölelgették. — Azon innep napot pedig utoljára kelve tántzolások ál-

tal fejezték-bé. — A' népnek ezen innepi alkalmatossággal ölzve gyült sokasága, nem vólt óllyan nagy, mint más alkalmatossággal szokott vala lenni, és az idegen Ministerek közül, tsak egyedül a' Spanyol követe (Ambassadeur) *Marquis del Campo* jelent vala meg.

Gen. *Hoche* az iránt tett jelentést, hogy *Cotest du Nord, de l'Orne, Morbihan*, és Departementumokban is, a' Chouánsok valamelly *Politikai* okokból, a' fegyvereket le-tették vólna.

Batáviai Respublika.

Hágából Jul. 5-kén. Mi *Hollandia* tartományára nézve az iránt való rendelést várunk, a' mellyből azt tudhassuk meg, hogy kik légyenek tulajdonképpen azok a' személjek, a' kik a' 60 millionak le-fizetésire, a' magok pro Centojokat bé-fizetni tartoznak. Minthogy pedig, a' mái időben a' kész pénz óllyan ritka lett, azt lehet gondolni, hogy azon summának le-fizetésire, az Országok minden lakossai kényszerítettetni fognak, még azon mester emberek is, a' kiknek jövedelmek 300 forintra réá mégyen. Ezen *Contributio* adása pedig, az egész Ország lakossait igen megkedvetlenítette, főképpen a' mostani idő környülállásaihoz képest, minthogy az idegen Országokba ki adott *Capitalisokra*, semmi interest nem kaphatnak, a' kész pénz pedig, óllyan rettenetesen meg-szükült.

Generál *Beurnonville* *Hollandia* tartományát utazza most keresztül kosul, és a' mint a' hire, ezen napokba, *Hollandiának* északi részében fog lenni, — Ki is talám Admirál de *Winterrel* akar tractálni, a' ki a' mi *Texelbe* lévő flottáinkat kommandirozza. — A' mi (*Hollandiai*) artillériánk, 316 fővel szaporított meg.

Nagy Britannia.

A' közelebb múlt hónapnak 27-kén *New Gatte* előtt 3 gonofz tévők *exequaltattak* u. m. *Mary*

Nott, *Richard Ludmann*, és *Hughes Eléonora*, a kiknek testeteik, az ő *exequaltatások* után, a seb Orvosoknak, a rajtok való tanulás végett által-adattattak. Ezek közül az első, *Frantzia Emigrans Grof Monnero Delevált* a maga szobájába azért ölte vala meg, mivel az ő ládáját, kész pénzel meg-tömve gondolta lenni, a ki mind azonáltal a maga véghez vitt gyilkossága után, abban némelly ritka köveknél, és tsiga darabóknál, mellyeket a szegény Gróf, a tenger partján, idő töltésből szedett vala öszve, egyebet nem talált. A más két gonosz tévök pedig egy szegény Német szabó legényt, folytattanak vala meg a maga ágyában.

Már most annak kezdett hire futamodni, hogy az új Parlamentum nem November elein, a mint hire vala, hanem azon hónapnak közepén fogna öszve gyülekezni; de nem a végre, hogy abban a békesség megszerzésit közelítsék, hanem hogy a had további folytatására szükségesen meg-kivántató meg-egyezést meg-nyerhessék. — A *Londoni* újságok közül egyik azt hirteli, hogy mostan abban foglalatoskodnának, hogy a *Muszka Udvar*, *Austriának* segittségére, egy tábort állítsan ki, a melly a maga szolgálatját Német Országba tegye-meg. — Az Anglusoknak a közép tengeren lévő flottájok, még 4 linéa hajókkal erősített-meg, a mellyek több truppokkal egyetemben, *Gibráltár* felé fognak utra indulni.

A közelebbről öszve gyülemendő Parlamentum tagjaivá, 153 személjek válaftattattanak olyanok, a kik a közelebbről egymástól el-özlott Parlamentumnak, nem vóltanak tagjai. — Az *Angliai* ki-kötő helyekben, mind öszveséggel 22 új linéa hajók készítettnek. — A mi Orzágló székünk, a *Frantzia Orzágból* ki-költözött személjeknek tápláltatásokbeli segedelméül hónaponként 13000 font sterlinget fizet. Ide *Pétersburgból* olyan értelmű tudósítás jött, hogy a *Muszka Udvar*, *Persianak* 4 tartományait, és a *Persiai* tenger kebelében lévő gazdag kereskedő várost *Benderabaszit* megvévén, benne igen sok prédát nyert magának.

Német Ország.

Frankoniából Jul. 10-kén azt írják, hogy a' Frantziák inkább kívánnának a' *Rénus* alsó melylyékin elé felé nyomulni, mint a' *Rénus* felső melyjékin; mindazonáltal a' *Rénus* felső melyjékiről, némellyek a' Frantziák előll jobbnak tartották elebb állani, mint a' Frantziákat oda várni. A' *Mannheimi* Jul. 6-kán költ levelek pedig azt hirtelik, hogy 5-ben a' Frantziák *Stollhofennél* tökéletesen meg-verettettek, a' kiknek el-estjeik 2000-re, meg-sebessítettjeik, és fogságunkba esett emberei 500-ra mennek. Ezeken kívül a' Császári vitézek, mintegy 10, 12 ágyúkat, és haubitzákat nyertének töllök prédába. — Némelly *Frankfurti* levelek azt hirtelik, hogy fegyver Tármaster Gr. *Wartensleben*, ezen hónapnak 3-kán, a' Frantziákat *Neuvidnél* tökéletesen meg-verte, és rajtok győzedelmet vett vala. — A' Császári seregek, a' *Frankfurti* 9-ben költ levelek tartása szerént, azon napnak reggelin huzták vissza magokat *Bergen* felé, és ottan kívánnak az ellenséggel szembe szállani. Az ottan lévő Császári seregeket 40000-ből, az ellenseget pedig valamivel többől állani hirtelik. — A' Frantziák Jul. 5-kén estve *Rastadtba*, 7-ben pedig *Carlsruhéba* vóltanak.

Offenbachból Jul. 9-kén. A' Frantziáknak előre való vigyázói, 6-ban *Giffzen* várossa körül jártanak. — *Limburg* külső várossát, a' Frantziák ezen hónap 4-kén egészen fel-égették, Gen. *Jourdan* pedig 7 divisioval kíván elé felé nyomulni. — A' Frantziák arra láttatnak törekedni, hogy *Máintz* várát meg-vehessék, melly szándékokban, hogyha valamiképpen nem boldogulhatnak, a' *Rénus* vize bal partyán, a' Császári vitézek fegyvereik előtt, nem mindennél lehetnek bátorságosabb állapotban. — E' végett, *Máintzat* a' Frantziák két versben igyekeztenek a' *Rénus* vize jobb partya felől bé-rekeszteni, de mind a' két izben vissza verettettek, és már most, harmadikszor szándékoznak rajta probát tenni. — A' *Manheimi* Jul. 7-kén írt levelek szerént, a' *Saxoniai* truppok, a' magok

artillériájokkal, és egyéb bágásiájokkal egyetembe, 6-ban mentenek keresztül *Heidelbergán*, hogy magokat az alsó *Rénus* mellyéki táborral újjolag egygyesithessék.

Hanauból Jul. 9-kén. A' Császári seregek erre felé kezdették magokat vissza vonni, a' magok nehezebb bágásiájokat pedig, jobbnak tartották lenni a' *Ménus* vizén innén szállítani. — A' *Jourdan* vezérlése alatt lévő divisiókba tiz tiz ezer ember vagyon.

Carlsruhéból Jul. 6-kán. A' *Rénus* mellett lévő Császári forposztokat, hofzára le-felé, tegnap 3 és 4 óra között támodták-meg a' Frantziák igen nagy erővel a' kiknek úgyan a' mi vitézeink keményen ellent állottanak, és a' tsatát a' szerént estvéli 9 óráig folytatták. — Az ellenség leg keményebben *Bischweiler* és *Kuppenheim* környékén támodta vala meg a' mi vitézeink seregek bal szárnyát, a' hová nagy erejek érkeztvén segittségekre, és a' mijjéinkek magokat vissza felé huzván, az után az ellenség *Rastadtot* szállotta-meg, mellyet már annak előtte a' maga ágyú gólyobissaival, és haubitza gránátjaival, imitt amutt öszve lödözöttetett vala. — A' Császári seregek a' *Murg* vizén innen felöll egy nagy térségen feküsznek, a' főkvártéljok pedig *Ettlingenbe* tétettétett-által.

Ezen hónapnak 6-kára kelve, ezeken a' környékeken az ütközetet újra kezdvén el az ellenség, 3 kolonnékba ütett a' Német seregekre, melylyek köszül az a' kolonnéja, a' melly a' hegyekig terjedett vala ki, nagy lévén az ereje, a' miéinket, a' magok vissza vonásokra kényszerítette, mellynek alkalmatosságával, a' Császári seregek bal szárnya, magát *Pforzheim* felé huzta vissza, a' több része is azon seregnek, a' mentől leg jobban lehetett magát vissza huzta. — A' Császári seregeknek ezen magok vissza huzások alkalmatosságával, a' Generál Commandotól az a' parantsolat adattatott vala ki, hogy azon reservába való ártillériák, a' mellyek eddig elé *Laufen*,

Heilbrun, és több ott körül bé való helyyeken vól-
tanak, a' *Duna* felé hozattassanak vissza, mellyre
való nézve, azoknak vissza szállittásokra, a' hól-
tsak lehetett, jó iga huzó lovak szedettettek ösz-
ve. Ezen hónapnak 7-kén, a' Császáriak *Nagold*
felé vették vala a' magok utjokat, hogy a' Fran-
tziakát *Freudenstadt*nál meg-kerülhessék, a' *Gen-
Schellenberg* vezérlése alatt pedig, 9-ben *Schram-
bergnél* 4000 főből álló emberek valának, a' mely-
lyek 8-ban *Homburg* mellyékiről nyomattattatta-
nak vala vissza felé. Ezen osztály már most, azon
Saxoniai vitézektől fog meg-erössítettetni, a' mely-
lyek az alsó *Rénus* meljéki táborhoz való mene-
tel végett vettének vala magoknak parantsolatot.

A' *Frankfurti* levelekből azt olvassuk, hogy
azon alkalmatossággal, a' mikor most a' mi sere-
geink a' *Lanus* vize mellyékiről vissza felé huzták
vólna magokat, a' Frantziák őket mindenütt nyom-
ba követvén, *Friedbergnél* egyik a' másikkal Jul.
9-kén öszve tsapván, mind a' két részről kemény
erővel folytatták a' tsatát, és a' Frantziák sok
embereiket el-veztvén, a' Császári seregek a' ma-
gok jó fekvő helyyeiket meg-tartották.

A' mint a' *Frankfurti*, és *Máintzi* Jul. 8-kán
költ levelek hirlelik, a' Frantziák, a' *Rénus* bal
partya felől is, *Kreutzenachból*, *Máintz* felé kez-
dettének vala közelíteni, és 5-dikben *Niedersaul-
heim*, *Wirrstadt*, és *Weinsheimnál* a' forposztok
egyik a' másikra keményen tüzeltenek vala.

A' Jul. 9-kén költ *Tübingai* tudósításaink,
meg-hamissitják az az iránt már szárnyára költ
hírt, hogy az oda való Universitasba, a' tanítás
félbe szakasztott vólna, az iránt tévén egyfers-
mind bizonyossá, hogy az oda való tanítottok kö-
zül onnan egy se ment-el, sőt azon tanulók kö-
zül is, a' kik a' Frantziáktól való félelem miatt
el-mentenek vala onnan, előbbeni tanuló helyyeik-
re, sokan vissza tértenek, és a' tanítás széltibe
folytattatik.

A' *Heidelbergai* Jul. 10-kén költ levelek sze-

rént, a' *Bádeni* Markgráf azon a' nap *Saxonia* felé vette a' maga utját. — Prusszus Generál *Heumann* már egynéhány napja, hogy a' *Zweybrückeni* hertzegnél *Rohrbachba* vagyon, de hogy ott mit csinál, azt tudni nem lehet.

Hadi Történetek.

Mellyeket, a' *Bétsi Udv. Diárium*, ezen hónap 20-kán közlett a' maga olvasóival. — *Károly* hertzeg a' mostan folyó hónap 11-kén azt a' tudósítását küldette ide, hogy minekutánna a' Császári seregek, az *Alb* vize háta megett, *Ettlingen* és *Mühlberg* között táborba szállottanak, és a' *Saxoniai* truppok is *Pforzheimhoz* meg-érkeztek volna, azon corpusokból, a' *Nagold* és *Enz* völgyébe, azonnal egynéhány osztályok küldettettek ki, Generál *Keim* pedig, *Rotensol* felé, egymás rendbéli osztályjal, a' végett indult vala el, hogy az *Alb* völgyit, és a' *Schilberg* és *Towelli* polzokat bátorságos állapotba helyheztethesse, mint-hogy *Károly* hertzeg, az ellenséget, a' kinek igen jó fekvése, és nagy ereje vala, meg-támadni igyekezett.

E' végett a' háttároztatott vala meg, hogy az ellenségre 3 kolonnéba üssenek réájja, olyan rendelést vévén Gen. *Keim*, hogy ő, a' leg első, és leg keményebb kolonnéval, a' hegyek felé elenyomúlván, *Gersbachnál* erővel vágjan keresztül, és az utánn *Báden* felé tartson, azért, hogy a' *F. M. L. Sztáray* alatt lévő második kolonnénak, a' mellynél, maga *Károly* hertzeg is jelen vólt, a' *Kuppenheimnél* való keresztül menetelét, annál könnyebbé tehesse, azonban pedig fegyver Tár-mester *Gr. Latour*, a' harmadik kolonnéval, a' *Rénus* uttyán, *Rastadton* keresztül nyomúljon elé-felé. A' *Saxoniai Corpus* pedig olyan rendelést vett vala, hogy az, egy kemény osztályjal, *Nagold* hofzára *Talwon* keresztül, a' végett nyomúljon elé felé, hogy az ellenség seregének *Freudenstadtnál* lévő szárnyát tsapja-meg. — Az ellenség meg támodása 10-dikre vala meg-határoztatva, a'

truppoknak, a' hegyek kerülése, és a' *Communicationak* előre való bátorságba való helyheztetése miatt, ahoz tellyességgel hamarább fogni nem lehetvén.

A' *Saxoniai* corpus, 9-ben már *Sprolenhof* felé utnak indúlt vala, de az alatt, és azon a' napon, dél tájban a' Gen. *Keim* vezérlése alatt való erőls kolonnéra, az ellenség *Rotensolnál* réá ütett, és lassan lassan egésszen a' mi forposztyaink lántzáig nyomúlt elé felé, holott a' tsatába, tsak nem az egész linéa belé elegyedett. — Az ellenség a' maga gyalogságát *Maltsch* felé a' hegyek közti szállította, lovasságját pedig a' térségen állította vala meg, és azt, a' mi vitézeink előtt, a' maga ártillériája tüze által kivánta bátorságba tenni. — Az ellenségnek, a' *Maltschnál* lévő gyalogságával a' miéinkek öszve tsapván, az egymás ellen való kemény viaskodás, egésszen estvig tartott, a' mikor az Oberstlieutenánt Gr. *Plunquet* vezérlése alatt lévő *Manfredini* egyik bataillonja, és a' F. M. L. *Riese* alatt lévő gyalogság, az ellenségen erőt kezdvén venni, illyen formálog kén-telenítettett ő magát visszá vonni. — A' fegyver Tármaster *Latour* vezérlése alatt lévő vitézeink serege jobb szárnyának is hasonló szerentséje vólt, melly is az ellenséget *Ettingenből* ki-kergette, egésszen *Rastadtig*, ámbár az ellenség, a' miéinkre keményen ágyuztatott légyen is. — A' lovasságunk is igyekezett egynéhány versben az ellenség lovasságával öszve tsapni, de az ellenség lovasságja, mindenkor ágyúzás közbe huzta magát visszá felé.

A' Gen. *Keim* vezérlése alatt lévő kolonné, a' fennebb említett más rendbéli osztályoknál szerentsétlenebb vólt, mivelhogy az ellenség ereje, felette nagy lévén, azt négy rendbéli véres próbája után, utoljára kelve a' hegyek közül ki-nyomta, melly miatt a' *Saxoniai* corpus is magát visszá vonni kén-telenítettett, és azért, a' mi vitézeink a' magok szerentséjeket továbbá nem folytathatták, hanem *Károly* hertzeg, a' Gen. *Keim* vezérlése alatt lévő kolonné segedelmére menni sie-

tett, hogy az ellenséget a' *Pforzheim* felé nyomuló szándékában meg-akadályoztathassa, a' hová ő Kir. hertzege, ideje koránt meg-érkezvén, a' maga seregét *Pforzheim* megé telepítette-le, a' honnan *Constadt*, és *Bruchsalnak* fedezésére, ilendő rendeléseket tehet, a' *Philippsburgi* vár meg-erössítésére pedig, már segedelmet is küldett.

Az alsó *Rénus* meljékiről az a' hir; hogy fegyver Tármeister Gr. *Wartensleben*, a' maga serege vezérlését ismét kezéhez vévén, *Friedberg* háta megé szállott volna táborba, F. M. L. *Kray* pedig, *Friedbergen* túl, *Nauenheimnál* fekszik. — Az ellenség ezen hónap 9-kén F. M. L. *Kraynak* a' táborára ütett vala ugyan, de szerentsétlenül, mivel nagy kárával vissza verettetett, A' fegyver Tármeister Gr. *Wartensleben* egész táborára is 10-dikben ütett réa az ellenség, és a' tsata, mind az apró fegyverekkel, mind pedig a' kártátsokkal való tüzelés által, keményen tartattatván, a' vesztés mind a' két részről nagy vólt; minthogy pedig az ellenség' ereje, a' miéinknél sokkal nagyobb vólt, azért a' mijéinknek tanátsosabb vólt magokat vissza-huzni, melly alkalmatossággal *Bergeni* huzták vissza magokat, a' nélkül, hogy az ellenség nyughatatlanságára lett volna nékiek. — Azonban pedig fegyver Tármeister Gr. *Wartensleben*, a' *Máintzi* vár meg-erössítésére egynéhány truppokat rendelt ki, és küldött-el, *Frankfurtumot* pedig, hogy az ellenségnek hirtelen való réajjütésétől bátorságossá tehesse, oda is egynéhány bataillonokat küldött. — Minthogy pedig a' segedelem végett széljel küldött truppok által, a' fegyver Tármeister Úr hadi serege, annyira meg-gyengült, hogy a' *Bergeni* szélesen ki-terjedő fekvő helyét, az ellenség nagy ereje miatt meg nem tarthatja, arra való nézve, *Károly* hertzeg óllyan rendelést tett, hogy magát a' fő ármádiával közelebbről egyesittse.

Olasz Ország.

Hogy a' *Mántuai* várban lévő vitézeink, a' várból az ellenségre Jul. 5-kén ki-tsapván, ötet

megyverték, és *Coredoloig* vissza nyomták vala, az iránt a' közelebbről ment levelünkben emlékeztünk vala, és ezen hirt, a' leg közelebbről kiadott *Bétsi Udv. Diárium* is igaznak lenni hirleli, azon hozzá adással, hogy a' mi vitézeink, azon alkalmatossággal az ellenségnek nemcsak az artillériáját, hanem e' mellett sok életre tartozó dolgait is prédába el-vették volna. — Az iránt is emlékeztünk vala a' közelebbről ment levelünkbe, hogy *Májland* vára magát az ellenségnek *Capitulatio* mellett fel-adta vala, de ehez a' leg közelebbről ki-adott *Bétsi Udv. Diárium* azt a' tudósítást ragasztotta, hogy a' várban lévő, és fogságba esett őrizet, *Lódiba* vitettetett volna által. A' Frantziáknak különbözőkülönbféle kívánságaik miatt *Génuában* rosszúl van az állapot, *Lucca* Respublikáját is, a' Frantziák fel-akarván prédálni, a' rajtok lévő veszedelmet, drága fel-tételek alatt fordithatták el magokról. — Azok a' truppok, mellyek felöll *Bounapárté* a' nagy hertzegnek azt irta vala, hogy azok Jun. 28-kán fognak *Livornoba* meg-érkezni, az onnan vett tudósítások szerént, két nappal érkeztenek-meg hamarább *Livornoba*. — Generál *Bounaparte*, a' nagy hertzeg palótájába költözött-bé, a' melly előtt 200 nemzeti katonák, egy ágyú, és egy haubitza állanak a' strásán. A' Gubernátor pedig erővel fogságra tétettetvén, *Florentziába* küldettetett által, hogy a' *Bounapárté* ellene való panaszára, ottar *Processus* erigaltassék.

A' Jul. 2-kán irt *Romai* levelekben a' vagyon, hogy minekutánna Jun. 23-kán, a' Frantzia Respublika, és a' Pápa ő Szentsége között kötött fegyverfzűnés tökéletességre ment volna, annak feltételei szerént a' Pápa ő Szentségének, a' végső békességnek meg-határozása végett *Párisba* azonnal követet kellett küldenie; és e' mellett ezeket kellett meg-igérnie; hogy a' Frantziákon ejtett gyalázatért és nékiek tett kár tételért, eleget fog tenni; a' politikai vélekedésekért el-fogattatott személjeket szabadon fogja botsáttatni; a'

maga ki-kötő helyeit, a' Frantzia Respublika el-lenségei előtt bé-zárotni, a' Frantziáknak pedig meg-nyittatni fogja; meg-engedi továbbá azt is, hogy a' Frantzia tábor *Bolognában* és *Ferrárában* maradhasson, és az *Ankonai* vár nekik ált-al-adattatik. Ezeken kívül azt is meg-engedi, hogy az ő képei, és státuái közül, a' Frantziák magoknak százat ki-választhassanak, 21 millió livrát pedig, rész szerént pénzbe, rész szerént pe-dig életre tartozó holmi dolgokba fog fizetni ő Szentsége a' Frantziáknak, végtére a' maga föl-dén, a' Frantzia tábornak szabadosan való keresz-tül menetelt enged.

Keleztéből Jun. 30-kán. Gen. *Bounapárté*, és a' nép Repraesentansa *Salicetti*, midön igen feles számból álló truppokkal *Toskána* felé mentenek vólna, a' nagy hertzeg, a' maga ministerét *Marchese Manfredinit*, a' Frantzia sereg fő vezére elei-be, a' végett küldette vala el, hogy az őtet arra emlékeztesse, hogy a' Fr. Respublika véle miné-mű *Arányúságba* állana, a' kinek, a' maga elé-adása, minekutánna a' Fr. vezér előtt igen ke-ménynek láttatott vólna lenni, azért a' követet árestomba tétettette. Mellyek után a' Fr. vezér, a' maga uttyát minden ellent állásan kívül *Flo-rentzia* felé folytatván, a' nagy hertzegi familiá-nak azt izente-meg, hogy *Florentziából* el ne men-nének; Mi lett azután a' dologból? azt még nem tudhattuk.

Egynéhány hiteles levelek azt hirlelik; hogy a' *Néapolisi* király 50000 embereivel *Ascoliba* va-gyon, a' melly a' Pápa ő Szentsége Birodalmának széliben fekvő város, kit is az úgy nevezetett *Laz-zaroniak*, 9000-red magokkal, *Capo-China* város-sáig kísértének vala el, a' kik óllyan szándékkal vóltanak, hogy a' királlyal együtt, ők is táborba szálljanak; de a' király őket tovább nem ereszt-vén, onnan *Néapolyba* vissza küldette, a' végett, hogy ottan a' királynéra, és annak gyermekeire viselnének gondot. Végtére pedig a' Nagy Mo-narcha, a' *Lazzaroniak* fő vezérét magához hivat-

ván, a' Felséges királynét, és az ő gyermekeit újjolag ajánlotta nékie, ki is, a' maga pajtássaival együtt azon igen meg-indulván, a' királyhoz való örökös hivsége, és engedelmessége, magokat hittek le-tétele által el-kötelezték.

A' *Velentzei Dalmátziából* azt írják, hogy ottan olyan nagy hadi készületek tétettek, hogy azokhoz hasonlot soha se láttanak. — Egy oda való fő városból, *Zarából* írják, hogy ottan a' truppok rakásra gyűlnek öszve, hogy onnan Olasz Országba, a' *Velentzei* tartományba vitetessenek által. — Ez a' Respublika azon igyekezik, hogy 100000 emberekből álló hadi sereget állítsan-ki, és a' *Velentzeiek* is a' tengeren keményen erőssítik magokat, a' kiknek hajói, a' ki-kötő helyeknek hofszára, az *Adriaticumi* tengeren, le felé, egészen *Moréáig* eveznek. — A' flottákon való fő vezérlés, Admirál *Condulmerre* bizattatott. — A' *Velentzeieknek*, a' mostani kemény hadi készületeiken, az azokat szemlelők, eléggé tsudálkozni nem győznek, és azt állítják, hogy több száz ezten-dejinél, hogy a' mostanihoz hasonló hadi készületeje *Velentzének* nem vólt.

A' mostani boldogtalan időben, mikor az ember, a' tolvajságnál, pusztittásnál, prédálásnál egyebet beszélni nem hall, és a' mellyben az emberek közönségesen, olyan sokat kéntelenítetnek szenvedni, vagyon még is az emberi nemzetnek mivel vigasztalni magát, miathogy a' minden joknak kutfeje, a' maga áldását az emberi nemzettől meg nem vonta. — A' Isteni kegyelmes gondviselésnek tökéletesen meg-győzű jeléül lehetnek nekünk, mind a' közélről, mind pedig a' távúlról az iránt vett tudósításaink, hogy a' föld ebben az ezten-dőben igen bőv terméssel vigasztal bennünket.

A' mi földünk (*Dalmátzia*) hasonlatos az idén, egy mindenféle gyümöltsökkel bé-borított kerthez. — A' szántó vető embernek, a' maga véres verejtéke jutalmához, soha nagyobb remény-

sége nem lehetett, mint az idén. — Rég az ideje, hogy a' mi földünk a' maga kintseit olyan bőv mértékben nem ősztogatta, mint a' hogy most azzal egészen a' velztegetésig kínál, és a' mi még ezen kívül az Isteni kegyelemhez járulhat, az idén még az ártalmas idő járásai is, kívántanak minékünk kedvezéssel lenni. De tegnap előtt este felé, *Graetzen* felyül, olyan nagy felkő szakadás volt, hogy a' *Graez* patakja, több annak 13 esztendejénél, hogy olyan erőssen meg nem volt nevedve, mint mostan, mellynek árja némely utzákot egészen el-borítván, a' föld színén lévő házokat meg-töltötte, az elő fákat tövéből ki-szaggatta, némely házokat el-szaggatott, de ezen szerentsétlenségben is, velünk volt az Isteni gondviselés, mivel a' viznek árja által, sem az emberek, sem pedig az oktalan állatok, a' mi hellységünkben, a' *Neptunus* áldozatjává nem lettenek. —

Roveredóból Jul. 5-kén. Itten még minden tsendességben vagyon, fő commandirozó Gen. *Wurmser* pedig tegnap érkezett-meg ide, a' Német seregekből lévő erősségek első kolonnéja, melly is 30000 emberekből áll, ma érkezett meg *Trientbe*, melly is ezen hónapnak 15-kéig, együtt fog maradni. Ezek közül *Trientbe* mintegy 18 — 24 ezer emberekből álló reserva sereg fog maradni, a' többek pedig elébb fognak nyomúlni. — *Mántua* vára az ellenségtől már meg-szabadúlt, és hogy a' Frantziák onnan magokat el-vonták, arra az ottan lévő pestises levegő ég is ősztönözte őket, kik is onnan a' Pápa ö Szentsége biródalma felé nyomúltanak, a' többi pedig *Brescia* felé huzta magát. — *Véronában* is vagynak egynéhány Frantziák. — Némellyek azt mondják, hogy a' Frantziák, *Bolognából Anconába* nyomúltanak volna elé felé.

Generál *Feldvachtmeister*, Gr. *Hohenzoller*, a' ki már 3 hete, hogy a' maga trupjaival, *Livornóban* áll, mellyek is a' *Tirolisi* stuttzosokon kívül,

mintegy 8 — 10 ezer emberekből állanak, *Levico-tól* fogva *Bassanoig* nyomúlt-elé.

Basileából Jul. 5-kén azt írják, hogy a' Fr. Respublika, és a' *Bádeni* Markgráf között való békességről szolló praeliminaris Articulusok, immár tökéletességre mentenek volna.

Tudománybeli Jelentés.

Eppen most vétetett Munkába egy mathematicum Instrumentumnak készítése itt *Bétsben*, melly mint újj Találmány, Isometer név alatt most először adatik-ki.

Ezen Instrumentum, Formájára, és a' véle való Bánás módjára nézve, leg inkább egy Transportatorhoz hasonlitható: különböző pedig attól Természetre, 's Tzéljára nézve; minthogy ez a' Circulusok kerületinek, vagy akármelley kivánt részinek (Arcussának) ki-egyenesítésire szolgál. A' Haszna pedig ez, hogy az említett tzélra magában elégséges, a' nélkül hogy valamelly Scala, vagy Transportator, vagy leg kissebb szám-vetés kozzá járuljon; minthogy éppen ezek a' most említett Eszközök öszveséggel ebben az egy Instrumentumban Concentrálva lésznek.

A' mi az Instrumentum Theoriáját illeti, annak Tökéletességét leg jobban meg ítélni abból, hogy t. i. mind maga az Instrumentum, mind pedig a' véle való bánás tökéletesen simplificalva vagynak: a' Munka, melly ez említett Theoriát magában foglalja, nyerte is azt a' Tisztességet, hogy a' *Berlini* Királyi Académia Gyűjteményes Darabjai közzé fel vétessék.

Az Instrumentumok egy forma nagysággal fognak készítettetni Rézből, és mindegyik külön külön Capsulában lészzen: a' nyomtatásban ki-adandó Magyarázat, vagy Utasítás is, mindeniknek mellé lész adva Német nyelven.

Egy Darabnak a' hozzá tartazó készülettel együtt az árra tétetett 4 fl. 30 kra. és egyedül a'

Praenumerálás Uttyán lessz meg szerezhető melly is a' *Blumauer* Úr könyves Boltyában vétetik bé.

Bétsben 22-dik July 1796.

A' Szerző.

A' Collector Urak lesznek.

Bétsben, *Blumauer* Úr.

Pesten, Institoris Könyváros Úr.

Kolosvárt, Ifj. *Pataki Sámuel* Úr.

M. Vásárhelyt, T. Prof. *Csernátoni Sámuel* Úr.

N. Enyeden N. Könyvkötő *Szily József* Úr.

J e l e n t é s.

Néhai Gróf *Pálffy János* Özvegyé, született *Colloredó* Grófné ő Excellentiája alázatos kére- sére, méltóztatott a' Fels. Cs. és Király meg en- gedni, hogy T. N. Poson Vármegyében, nevezete- sen a' *Csalóközben* fekvő, és a' *Pálffy* Grófi ház- hoz tartozó mező városban *Nyárasdon* hetenként baromvásárok, 's esztendőnként négy Országos vásárok tartassanak. — Arra való nézve jelente- tik az Érd. Publikumnak, 's különösen azon ba- rommal kereskedőknek, a' kik a' szomszéd hely- ségekben barmokat hizlalni szoktak, 's ezeket az el-adás végett, más távul lévő helységekbe haj- tani kéntelenitettek, hogy a' fent nevezett mező városban *Nyárasdon*, a' héti baromvásárok *Tsö- törtökön*, az Országos vásárok pedig barom vásá- rokkal öszve köttetve, következő meg határozott időkben, úgymint *Aprilisnek* 24-ik, *Juliusnak* 26-ik, *Septembernek* 9-ik, és *Novembernek* 28-ik napjain fognak tartatni. — E' mellett azt is szükséges az Érd. Publikumnak tudtára adni, hogy a' sokszor említett mező város *Nyárasd* mellett, Országunk- nak leg nagyobb folyóvize, a' *Duna* foly el, a' melly mindenféle kereskedés' gyakorlására 's foly- tatására igen alkalmas.